

Paul Mercken Aanmoedigingsprijs 2025

TANHAIBUN

Benoit Van der Cruysse

De Noordzee

Elke zaterdag reden we ernaartoe. Langs drassige velden waarboven spreuwen tekeningen maakten. Voorbij het tankstation waar de plastic reus zwaaide alsof hij me kende, langs de winkel met de lege etalages.

Op één plek liepen twee rivieren naast elkaar, alsof ze om ter snelst gingen. Dan de laatste helling. En daarachter lag ze: de zee.

*Afgevallen blad
Zonder richting of doel
In koud zeewater*

Van ver was ze een eindeloze, grijze massa. Van dichtbij was ze schuim, schelpen en sigaretten. Ik tekende iets in het zand, met mijn vinger – een huis, een thuis. Ik dacht dat het nooit zou verdwijnen. Maar toen kwam het water op. Mijn tekening verdween.

Een verklaring had ik niet, maar de zee bracht rust. Niet voor mij alleen, ook voor vader en moeder. Hun stemmen waren zachter, hun gebaren milder. Ikzelf had geen woorden – alleen de wind langs mijn wangen. Ik kon zwijgen voor ik kon praten, luisteren voor ik kon horen. Ik liet het zand door mijn vingers glijden, als de tijd die ik verloren had. Alsof het zand het me allemaal vergaf.

Ik rende tegen de wind tot mijn longen en de lucht één waren. Tot de brandende zon op mijn gezicht voelde als een straf. Toen viel ik op het natte zand en schreeuwde naar de horizon. Zomaar. Opdat mijn stem weer iets mocht betekenen. Kon betekenen.

De zee leerde me de deining van het leven aanvaarden. Te ademen als er geen lucht was. Te kijken in het niets. De zee is vriend noch vijand. De zee is. En dat volstaat.

*Het zand laat me los
Het is me niets verschuldigd
De zee luistert niet
Ze spreekt in haar eigen taal
Als een eindeloze zucht*

Hendrik-Jan de Wit

Ginkgo biloba*

het tweelobbenblad
een klein klokje achterop
tikt de tijd terug
de boom een levend fossiel
dinoslaatje in de tuin*

Een eigen huis met een tuin. Ik heb nog één wens: een eigen ginkgoboom. Als we door het tuincentrum lopen, herken ik meteen de bladeren. Twee en toch één. Ik schrik van de prijzen. Buiten, ergens scheef en verwrongen met een rare bochel tegen een hek, vind ik de goedkoopste.

De pot met kluit zet ik op een trapper van mijn fiets. Een hand houdt het stuur vast, de andere het vorige geologisch tijdperk. Zo slinger ik scheef en verwrongen met een rare bochel naar huis. Een fossiel op twee wielen.

Met stijve arm en verdraaide heupen plant ik de boom in de achtertuin. Een stukje van de schutting af. Er staat een ielig boompje, maar ik zie een prachtige boom. De bladeren krijgen een paar maanden later zo'n innig gele kleur. Dromerig dwarrelen ze op de grond en ritselen de ene haiku na de andere.

Na een paar zomers strekken de takken tot ver over het tuinpad. Je kunt je fiets niet uit de schuur halen zonder in de takken vast te raken. De top tikt bijna de dakgoot aan. Daar begint de zolder van ons huis.

De merel leert haar kroost vliegen van en naar de ginkgo. Op het SD-kaartje van het vorige fototoestel staat nog een foto van een mereljong.

*we gaan verhuizen
ik haal de laatste post op
afgezaagd – de stronk*

*Ginkgo biloba, de Japanse notenboom met tweelobbenblad: de oudste ons bekende boomsoort, 200 miljoen jaar oud, mysterieus én gewoon alledaags.

Annette Akkerman

Viooltjes

*ze huppelt naar school
in haar hand viooltjes
voor de juffrouw*

De man en vrouw bij het graf zijn duidelijk een echtpaar, te zien aan de trouwdheid van hun bewegingen. De grijze dame veegt haar tranen af met zijn zakdoek. Hij bukt moeizaam en plant viooltjes op het graf.

Bij het watertappunt laat de man me voorgaan. Terwijl ik een gieter vul met water, vertelt hij over zijn dochter. Ze was net elf geworden. Een ongeluk op weg naar school. Nu vijfenveertig jaar geleden. Ik reken en kom uit op mijn leeftijd.

Ze wilden haar niet onder een zware steen vangen. Liever bedekken ze haar met viooltjes waar ze zo van hield. Hij bekent dat de pijn nooit slijt. De wond van iets verliezen wat je zo dierbaar is, heelt nooit. Ik weet geen ander antwoord dan de man te omhelzen.

In gedachten loop ik naar papa's graf. Zijn aarde is nog vers. Ik geef de zonet geplante gele violen water.

*ritme van jaren
lente op de begraafplaats
de leegte duurt voort
samen in hun gebaren
overbruggen ze de tijd*

Eveline van Dienst

Het perfecte plaatje

Pap,' zegt Lisanne, 'het wordt tijd dat je op date gaat. Het is veel te lang geleden dat ik je heb zien lachen in het bijzijn van een vrouw.' Ze pakt haar telefoon en opent een datingapp. 'Hier,' ze duwt de telefoon in haar vaders hand. 'Ik heb alvast een selectie voor je gemaakt, kies er maar eentje.'

Ongemakkelijk pakt hij de telefoon van haar aan. Onwennig scrollt hij door de profielen. Afwisselend tonen zich een frons en een glimlach op zijn gezicht.

'Zie ik daar nou een twinkeling in jouw ogen?' vraagt ze plagend.

*herinneringspark –
op het ritme van de wind
danst haar bloesem
tranen vullen zijn ogen
– pollenallergie*

Met klamme handen houdt hij de menukaart vast. Hij heeft zijn keus allang gemaakt, maar die houdt hij nog even voor zich. Sonia is best een stoot te noemen. Haar uiterlijk komt overeen met de foto's die hij van haar zag.

Het sfeerlicht in de zaal laat haar kastanjebruine lokken stralen. Een eigenwijs plukje brengt ze achter haar oor. Haar profiel omvat álles wat hij in een vrouw zoekt. Is zij de ware? Het lijkt erop, tot ... ze haar mond opent.

*diner voor twee
ze deelt moeiteloos met hem
haar monoloog*

Monique Bol

Dubbel verraad

*zachte lentenacht
fragiele kinderkrabbels
kleuren uit een stift*

Op mijn hoofdkussen ligt een kaartje. Een bonte vlinder vliegt naar me toe, de kleuren glijden hier en daar wat buiten de lijntjes. 'Mama, ik hou van je', lees ik in onregelmatige blokletters. Tranen springen me in de ogen. Trots en ontroering wisselen elkaar af. Deze liefdesverklaring staat voor opperste geluk. Mijn moederhart straalt.

Later die week maak ik een foto van het kaartje. Ik schrijf er een vrolijke tekst bij en stuur alles op naar een tijdschrift. De redactie is ontroerd, denk ik, want later kan iedereen lezen over mijn moment van intens geluk, met de foto erbij; en naam en al.

Als dochterlief thuiskomt, staat haar gezichtje op onweer. Ze is boos op me. Heel boos. Na lang aandringen roept ze dat een vriendje op school haar vlinder ontdekte in een boekje.

Haar vlinders zijn op. Nooit nog zal ze er eentje laten landen op mijn kussen.

*kussen zonder kaart
tranen in de kille herfst
al blijft de liefde
het impulsieve getemd
de vlinder is gevlogen*

Noor de Jong

Onuitgesproken

Ze zeggen dat huizen ademen. Dat ze fluisteren als je stil genoeg bent. In deze kamer, waar het licht nauwelijks naar binnen valt, hoor ik soms iets tikken achter de muur. Ik heb het behang nooit durven lostrekken.

De trap kraakt nooit als ik naar boven loop. Alleen als ik terugkom. Alsof iets achter me aan komt, maar altijd net te laat. Ik heb het geprobeerd te filmen, maar de opnames zijn altijd leeg. Geen geluid. Geen beweging. Alleen mijn eigen ademhaling, die ik zelf niet herken.

*Elke trede weegt
Zwaarder dan de stap ervoor
Schuld kraakt onder mij*

Soms hoor ik stemmen in de leidingen. Geen woorden, geen ritmes. Enkel wartaal. Enkel gelispel. Enkel geluiden die 's avonds laat spoken in mijn gedachten. Ik heb de leidingen laten vervangen, maar het geluid bleef. De monteur zei dat hij iets voelde toen hij de kraan losdraaide, maar hij is nooit teruggekomen.

De kast op zolder is op slot. Niemand weet waar de sleutel is, ik heb hem ook nooit gezocht. Soms denk ik dat hij zichzelf sluit, elke nacht opnieuw. Alsof het huis weet dat ik niet klaar ben. Alsof het huis weet wat ik heb gedaan.

Ze zeggen dat stilte een prijs heeft. Sommige huizen worden niet gekocht, ze worden toegekend. Als dank. Als beloning. Als iets wat je blijft kwellen. Ik woon hier sinds de zaak gesloten werd. Sinds de handdruk in het echoende beton. Sinds ik zei wat ik moest zeggen.

*Het blijft mij volgen
stilte vult de kamers op
muren fluisteren
wat nooit is uitgesproken –
en het huis vergeeft nooit meer*

Willy Callens

Quarantaine

Toen ik 13 was, werd ik tijdens de paasvakantie opgenomen in het ziekenhuis nadat paratyfus werd vastgesteld. Omdat het om een besmettelijke ziekte ging, belandde ik op de kinderafdeling in quarantaine. Bezoek mocht ik enkel ontvangen achter glas.

Om de tijd te doden luisterde ik veel naar de radio: Veronica, Luxemburg. Van mijn klasgenoten kreeg ik enkele spannende jeugdboeken. En ik was een echte wielerfan. Ik maakte plakboeken met krantenknipsels van wielervedstrijden. De Vuelta ofwel de Ronde van Spanje werd toen verreden en ik volgde die op de voet.

*ziekenhuisraam –
de boomtoppen groener
dag na dag –
wanneer zal ik in ons dorp
weer rondjes kunnen rijden*

Na enkele weken werd ik uit het ziekenhuis ontslagen. Ik kreeg een streng dieet voorgeschreven en diende voldoende rust te nemen. Voor mij zat het schooljaar er toen al op. Tijdens de vakantie kreeg ik thuis af en toe nog wel bijlessen. En zonder proeven af te leggen mocht ik toch overgaan naar het volgende jaar.

*als laatste
gekozen bij het voetbal –
primus van de klas*

Haiku Kring Nederland

Gerrit De Moor

Martha

*Haar mond staat niet stil
Ze zegt alles wat ze ziet
De buurhond blaft luid
Grote ogen kijken op
Haar hand klemt stevig mijn pink*

Ik buig voorover. Ze strekt haar armen uit. Ik neem haar op mijn arm. Bibberend verstoep ze haar gezicht in mijn trui. De hond blijft onophoudelijk blaffen. Zij rilt nog steeds, zelfs als ik weg stap van het dreigende geblaf. De buurman is onzichtbaar, maar we horen hem wel roepen. De hond spurt naar de achtertuin. Terwijl ik verder wandel, voel ik haar lichaam stilaan ontspannen.

Haar gezichtje komt weer tevoorschijn. Wat later wringt ze zich los en stapt ze weer zelf. Haar hand omklemt weer mijn pink. De woorden komen terug. De hond is nog slechts een vage gedachte. In de schaduw van de bomen schuilen de paarden voor de zomerzon. Ze wil de dieren aaien, maar een koolwitje leidt haar blik naar de bloeiende kattenstaarten.

*Op de terugweg
plukken we een veldboeket –
Oma zal blij zijn*

Haiku Kring Nederland

Yolande de Kok

Een vos als Inari

*winterwandeling
opstijgend uit de struiken
de geur van de vos*

In de winter zien we de vossen weinig. Wel laten ze hun sporen achter op het pad: een geur die niet alleen de hond, maar ook ik kan ruiken. Even neem ik de wereld waar zoals de hond. In de late lente zien we de vos weer. Het is een vos die we vorig voorjaar vaak tegenkwamen en die te herkennen is aan een geknakt linker oor. We konden elkaar altijd rustig passeren, zonder dat hond en vos elkaar opjoegen of te dicht naderden, maar deze ochtend is het anders. De vos komt ons over het smalle pad tegemoet gelopen, zonder in te houden of uit te wijken, wacht tot we gepasseerd zijn en loopt ons daarna achterna, tot vlak voor de kruising met het fietspad. De hond blaft aanhoudend. Ik moet denken aan Inari, de Japanse vossengod. Terugkerend van de wandeling zien we de vos weer, maar nu in een andere rol.

*ochtendschemering
de vos met het geknakt oor
loopt ons achterna-
na zonsopgang op het veld
diezelfde vos, met welpen*

Een maandlang laten de vossen zich elke ochtend zien. De eerste dagen zijn ze maar kortdurend uit het hol, als ze iets ouder zijn blijven ze langer buiten. Ook hun gedrag verandert in de loop van de weken. Ze beginnen met stoeien. Een week later rennen ze elkaar achterna. Een volgende stap is dat ze alleen of met zijn tweeën één van de ouders over het veld volgen, bij wijze van jachtles. Daarna zie ik ze nauwelijks meer. Het gras is in een maand tijd hoog opgeschoten.

*gras van de zomer –
ergens op het veld nog steeds
de vossen, jagend*

Haiku Kring Nederland

Hetty Mulder

Aekingerzand

*een briesje ribbelt
okergele stuifduinen
en strijkt ze weer glad*

... de volgende dag blaast er een storm, de stuifduinen doen hun naam eer aan. Poederfijn zand knerst tussen mijn tanden, verdwijnt in mijn oren en neusgaten maar heeft iets mij er ooit van kunnen weerhouden te gaan schilderen wanneer het plan gemaakt was? Gaan.

Ik probeer wat luwte te vinden bij de struikjes langs de rand van de vlakte. Het grote paneel valt af, daar heeft de wind te veel vat op maar het kleine landschapsblok lukt nog wel. Weer glijdt het licht spectaculair over de duinen, de oranje/gele uitdaging van het Aekingerzand.

Op de wind vliegen dennenappels en takjes over mij heen en even denk ik; 'wat verbergen die grote en kleine heuvels rondom mij?' Dan komt er iets mijn kant uitrollen. Het is vederlicht en danst over het zand. Ik strek mijn arm uit en ... vang een prachtig vogelnestje. Met de grootste precisie gebouwd van uiteenlopend materiaal, mos, veertjes, plukjes schapenwol en ook een frivool rood draadje van een kledingstuk, ontroerend mooi.

Terugzetten in een boom kan niet meer, geen idee trouwens welke boom het me deed toekomen.

*openluchttheater
spannend en onvoorspelbaar
in weer en wind
met ingehouden adem
volg ik spel en spelers*

Haiku Kring Nederland

Lucas Verkerk

Zonder titel

*de laatste veertjes
dwarrelen langzaam omlaag
de duif gevlogen
ze laat haar nest achter zich
fladdert een nieuw leven in*

Op mijn balkon prijken de laatste trofeeën van de lente. De narcissen zullen weldra zijn uitgebloeid en ook het duivennestje, enkele weken geleden nog warm en verwelkomend, droogt langzaam uit in de hete zon. Het was het tweede nestje van deze lente. Het eerste had ik direct na de ontdekking vakkundig over de reling geworpen, tot verdriet van mijn vriendin.

Gespeeld sikkeneurig keek ze de dagen die volgden naar het lege balkon. Op de keukentafel vond ik een blauw papiertje met daarop een beteuterd gedichtje vanuit het perspectief van een o zo trotse moeder duif. Al haar toekomstdromen gesmoord. Niet lang erna liep ook onze relatie stuk. Ze was met mijn twijfels vertrokken en ik liet de takjes, die ik ervoor elke dag trouw had verwijderd, weer ophopen. Ik had het hart niet langer het nestje weg te halen.

Ik kijk toe hoe het duivenjong, inmiddels een aantal weken oud, een laatste keer terugkeert naar zijn nestje. Terwijl hij achter de bomen verdwijnt, laat ik het met uitwerpselen bezaaide nest in een vuilniszak glijden. In het hoekje van mijn zonovergoten balkon zie ik de narcissen langzaam verwelken. De lente sterft haar jaarlijkse dood. Ze zal spoedig plaatsmaken voor de zomer. De zomer, ik voel haar aan komen waaien, ze streelt mijn haren als een zachte hand en ik geef me alvast aan haar over.

*een klein vliegtuigje
uit blauw papier gevouwen
zweeft de diepte in*

Haiku Kring Nederland

Pol Laporte

Brief aan mijn moeder

Hey mams,
Ben gisteren het huis gaan afsluiten. Ik heb het licht uitgedaan, de gordijnen toegetrokken
en de brievenbus gelicht. Door het waas van mijn tranen miste ik bijna de afstap.

Je zou er om gelachen hebben, mams.

Ik heb je laatst gekregen tuil bloemen meegenomen en de kan koude koffie in het vergiet
gedaan. De nog maar net gewassen handdoeken op de juiste plaats in de linnenkast gelegd
en met de kaartjes voor een snelle beterschap in mijn jas heb ik alles afgesloten: de ramen
en deuren, samen met mijn jeugd.

*moeders kleerkast
vier seizoenen op een rij
de lente op één*

Je was er als ik je nodig had. Je spreidde je vleugels. Je was een engel, mams.

Je oudste

*Zij ligt stil daar,
haar adem gestopt,
het zonlicht verbleekt.
Mijn hand in de hare
laat niet los. Laat niet los.*

Haiku Kring Nederland

Tini Haartsen-Slappendel

Het boek

Je leerde ze lezen.

Niet meer met het leesplankje aap, noot, mies, wim, zus. Dit stond op je koffiemok, jouw mok, waaruit de koffie extra lekker smaakte.

Geen Jaap en Gerdientje meer, deze staat thuis in de boekenkast, vergeeld antiek te worden.

Je stimuleerde ze om plezier te krijgen in het lezen. Zorgde voor een moderne schoolbibliotheek.

*het dyslectisch kind
met de warme handvatten
haar eerste boekje*

Lezen, boeken, boeken, lezen, eindeloos.

*ik sta bij je graf
de zon schijnt op de letters
herlees en herlees
het opengeslagen boek
in wit marmer - - -*

Haiku Kring Nederland

Anton de Joode

Hoe het ging

Ik was vier en het brood was op, mijn moeder liet het me zien. Op een kastplank stond de groene broodtrommel met een witte bies, het handvat bovenop, leeg. Wat er was werd gedeeld, de kinderen eerst. Ik was de oudste, dan kwam mijn broertje en daarna een zusje, een baby nog.

Af en toe ging een van mijn ouders op de fiets op 'rooftocht', zoals ze de bedeltochten later, toen wij groter waren, wel noemden. Dan waren er soms enkele aardappelen of een suikerbiet en brood op de bon, maar de honger bleef. Daarom mocht ik die winter naar de gaarkeuken.

*een kleine jongen
holle ogen op een bank
in de gaarkeuken*

Buiten was het oorlog die voor angsten zorgde, want wij woonden die laatste maanden in de streek waar V2's werden gelanceerd, richting Londen. Een aantal viel evenwel na de start terug, op ons dus. Sabotage, werd gemompeld, maar de gevolgen waren desastreus.

Nu ik op leeftijd ben, de krant lees en televisiebeelden zie, blijkt dat er nog elke dag bommen vallen. Zelfs kerken en ziekenhuizen zijn doelwit ... en kinderen bij gaarkeukens.

*Hoewel ik oud ben
meer weet heb van goed en kwaad
is de hoop niet weg
Tegen beter weten in
zie ik uit naar de lente*

Haiku Kring Nederland

Joyce Fredriksz

De verjaardag

Hand in hand zitten we in de huiskamer van het verpleeghuis. Ik kijk naar de bruine vlekken op je hand, naar je rimpelgezichtje, je verstilde blik.

Nooit eerder hebben we hand in hand gezeten, maar het lijkt nu zo vertrouwd.

Van altijd afstandelijke moeder ben je nu een lieve warme moeder geworden.

*in jouw ogen
de herkenning, je lach
als je mij ziet
later ben ik vergeten
ik blijf jouw kleine meisje*

Op de psychogeriatrische verpleegafdeling waar je nu enkele maanden verblijft, heb je na een moeilijke beginperiode een zekere rust gevonden. Waar je in het begin erg onrustig was, ben je nu gewend lijkt het wel. Je bent altijd blij om me te zien.

*nachtkastje, een bed
de foto's op het prikbord
je herkent ze niet*

Het is begin april. Je bent bijna jarig. We praten wat over je verjaardag. Ik zit naast je en vraag: Moesje, wat wil je hebben voor je verjaardag, een mooie sjaal, een nieuwe tas, of misschien of wat anders?

Je kijkt me aan en antwoordt: Nieuw verstand.

Haiku Kring Nederland

Marjolein Zegers-Hammer

Kansloze combinatie

*roodbruin en zo rank
wappert je staart in de wind
en weg ben je weer*

Met behendige sprongen balanceer je over de smalle houten lat, die bovenop de schutting zit getimmerd. Koolzwarte kraaloogjes spieden behoedzaam in het rond, of de kust veilig is.

Het nieuwe eekhoornvoederhuisje vol walnoten is ontdekt, de buit is binnen. Met de grote noot in je bek, trippel je over het terras en hebt de pas ingezaaide moestuinbak ontdekt. IJverig wordt de walnoot ingegraven. De herfst is begonnen en het grote 'verstopseizoen' is gestart. Ik geef me gewonnen. Moestuinbakken en eekhoorntjes zijn een kansloze combinatie.

*volle moestuinbak
en een tevreden eekhoorn
zoekt in de aarde
draait zijn kopje naar mij toe,
walnoten in overvloed.*

Haiku Kring Nederland

Louise de Groot

Bier en blauw

*logeerpartijtje
bij de verbleekte foto's
het sierlijk handschrift*

Het is lang geleden dat ik logeerde bij mijn grootouders. In het statige huis met de markiezen aan de lommerrijke laan, waar alles zo anders was dan thuis. Ik herinner me de stilte, de geur van boenwas, roomboter, de trage tijd.

*een sjieke erker
zij nipt aan haar citroentje
hij rookt een bolknak
twee spionnetjes gluren
naar het leven van de straat*

Op een warme dag gingen oma en ik een ijsje eten in de stad. Voor de gelegenheid had ze mijn haar samengebonden met een blauwfluwelen lint, passend bij het nieuwe zomerjurkje dat ik aanhad.

Een vriendin - in het bezit van een auto - kwam ons ophalen. Ik mocht de deur opendoen. 'Met twee woorden spreken' echode nog even na toen ik haar een hand gaf. Oma keek goedkeurend toe.

De vrouw complimenteerde me met mijn kapsel. Oma vertelde dat ze mijn haar had moeten verstevigen met bier, om het te kunnen touperen en opsteken. Nadat ze mijn hoofd boven de gootsteen had overgoten met het koude gele goedje, kantelde mijn wereld.

Ze had me, met een nat washandje op het voorhoofd, op de gebloemde canapé gelegd. Terwijl ze me koelte toe wapperde met een krant, keek opa hoofdschuddend toe.

Het bier, het blauwe lint, het is allemaal van - maar nooit meer uit mijn hoofd gegaan.

*het kind met knotje
maakt vlechtjes in de franjes
van het tapijt*

Haiku Kring Nederland

Bronnen:

Jury uitslag Tanhaibunwedstrijd 2025

Colofon:

Tanhaibun is een publicatie van
Haiku Kring Nederland.

www.haiku.nl

info@haiku.nl

De selectie van de tanbuns in dit e-boekje is gedaan door
de jury; Arie de Kluijver, Chris Van de Rijck en Simon
Buschman. Alle rechten berusten bij de auteurs.

De vormgeving van dit e-boekje is verzorgd door
Jan Guichelaar.

Versienummer: 2025-4